

Kirjastot ja tietojohdaminen

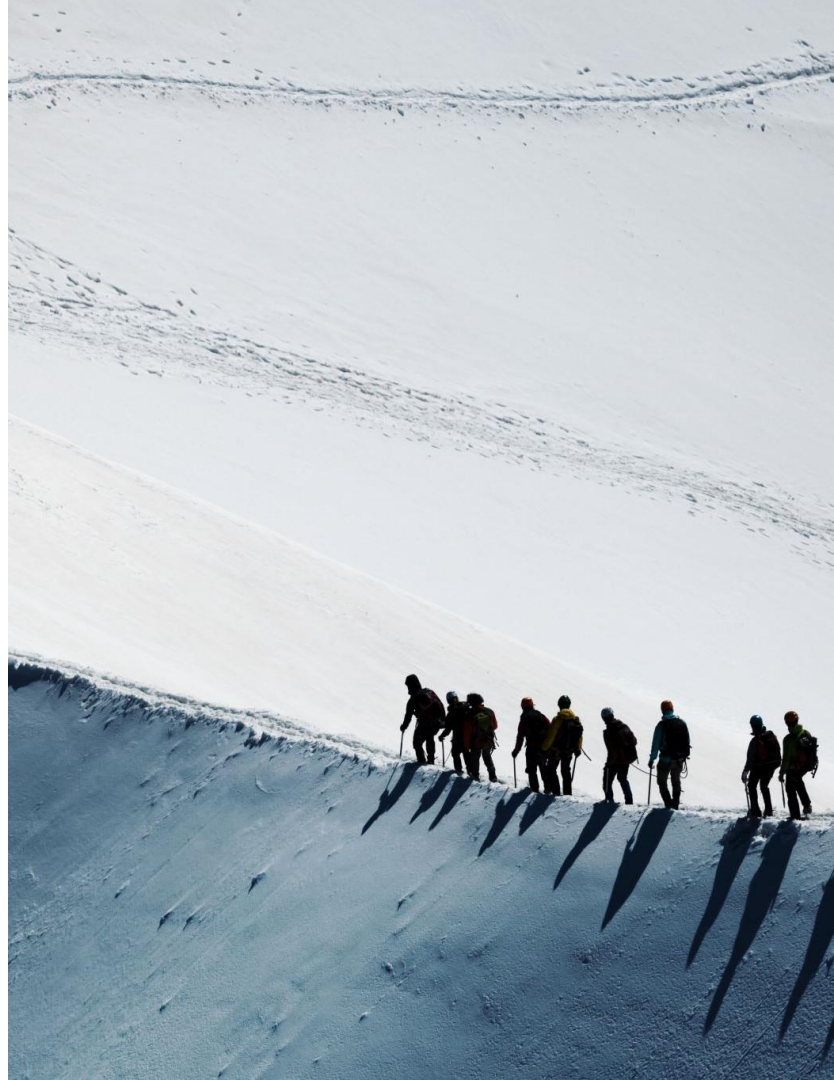
Webinaari 17.5.2024

Projekti 2021-2023

- AVIn rahoitus 41 400€
- Asiantuntijaryhmä, jossa edustus kaikista Koha-kirjastokimpoista
- Ohjausryhmänä Koha-kirjastojen johtajat ja AVIn edustus
- Pieni erillinen työryhmä valmistellut kelluvan kokoelman hallintatyökalun hankintaa, mukana myös Tampere
- Raportti: [kirjastot ja tietojohdaminen.pdf](#) ([turku.fi](#))

TURKU
Kirjasto

Projektin tavoitteet

- Kartoittaa kirjastojen tietojohdantamiseen liittyviä tarpeita: millaista dataa tarvitaan, mitä lähteitä on käytettävissä
- Selvittää, mitä kuntien dataan liittyviä sellaisia hankkeita on meneillään, joissa kirjastot voisivat olla osana ja mitkä kirjastodatan rooli ja funktio voisivat näissä olla
- Vertailla erilaisia teknisiä ratkaisuja, joilla kirjastojen tuottamaa ja tarvitsemaa dataa voidaan analysoida ja hyödyntää kirjastojen toiminnassa
- Laatia kelluvan kokoelman hallinnansovelluksen toteutukseen liittyvä esiselvitys: vaatimusmäärittely, toteutusvaihtoehdot, kilpailutuksen valmistelu

TURKU
Kirjasto

Toimenpiteitä

- Kirjastojen tietojohdamisen tarpeita kartoittava kysely, kohderyhmänä YKN-kirjastot
 - Toteutettiin 2021
 - Samalla kysyttiin kaupunkien tietojohdamisen hankkeista yleisemminkin, olisiko niiden suhteen jotain huomioitavaa kirjastojen näkökulmasta
 - Kyselyn tulosten raportointi osaksi loppuraporttia
 - ” Ongelma ei ole tiedon määrä tai sen riittävyys, vaan liian vähäiset resurssit jäsenellä ja analysoida tietoa käytettävään muotoon.”
 - Dataa tarvittiin erityisesti päätöksenteon tueksi
- Power BI-koulutukset 2022 ja 2023 sekä käyttöönoton tuki Koha-kirjastoissa (aika luontaisesti nousi ratkaisuksi)

Kelluvan kokoelman hallintatyökalu

Kelluvat kokoelmat

- Aluksi sallittiin palauttaminen minne vaan, sitten yhdistettiin varausjonot, lisättiin kuljetuksia, lopulta kokoelmat kellumaan oman kunnan toimipisteiden kesken, varaaminen entistä suositumpaa
- Aineistojen tarjonta on yksi keskeinen palvelu
- Kokoelmien kelluttaminen muuttanut kokoelmatyön prosesseja hajautetuista keskitetympiin: helpompi havaita kokoelmien epätasapaino
- Asiakkaat palauttavat sinne, missä se sujuu kätevimmin (aukioloajat, parkkipaikat) vs alkuperäinen idea asiakkaiden näköisistä kokoelmista...
- Kokoelmia hallitaan sähköposteilla, Teams-keskusteluilla, hiljaisella tiedolla

Kelluvan kokoelman hallintatyökalu

- Kokoelmien pitäisi hakeutua sinne, missä niiden potentiaalisimmat käyttäjät ovat – tieto- ja toiminnanjohtamisen haaste, joka sovelluksen pitäisi ratkaista
- Ohjausjärjestelmän taustalla dataa aineiston kysynnästä, lainausajoista, -paikoista, lainaajista; tietovirtoja, joita ihmisen ei ole mahdollista hallita
- Tavoitteena manuaalisen työn vähentäminen tasapainottamisessa, asiakastyytyväisyyden parantaminen sopivan, vaihtuvan kokoelman avulla
- Nykyisten järjestelmien arviointi, mm. Helsingin IMMS, Collection HQ, Gisposition raportointipalvelun mahdollisuudet

TURKU
Kirjasto

Järjestelmälle asetetut tarpeet

- Arvioida, mihin palautettava aineisto kannattaa sijoittaa – jättää palautuspaikkaan, siirtää muualle, ohjata välivarastoon
- Kokoelmatyötä helpottavat raportit
- Kirjastojärjestelmäriippumaton
- Skaalautuva erikokoisten kirjastojen tarpeisiin
- Modulaarinen ja integroitava

”Tavoitteena on rakentaa kokonaisuus, jossa kelluvan kokoelman hallintajärjestelmä, palautusautomaatiikka ja logistiikka on integroitu keskenään ja toimivat ajantasaisesti.”

Järjestelmä

- Hankinta kilpailullisena neuvottelumenettelynä, kesti vuoden verran!
- Toteuttajana Weasel Software
- Hyödyntää oppivia algoritmeja, tavoitteena on auttaa aineistoa ohjautumaan kohti niitä kirjastoja joista kullakin teoksella on keskimääräistä parempi mahdollisuus päästä uudelleen lainaan
- Käyttöönotto kesäkuussa, tällä hetkellä testauksessa

Raportti

Johtopäätelmiä

- Kirjastoissa on vahva kiinnostus tiedolla johtamiseen ja halua edelleen kehittää menetelmiä – dataa tarjolla paljon, mutta resursseja analysointiin vähän
- Tilastovertailuja tehty pitkään, Power BI:n myötä isojen datamassojen käsittely on sujuvampaa, mutta työkalun hyödyntäminen pienissä kirjastoissa haasteellista – tarvitaan kimmattason ratkaisuja ja yhteistyötä
- Tiedolla johtaminen on osa johtamisen muutosta ja mahdollisuus kertoa uudella tavalla palveluiden vaikuttavuudesta
- Hanke päättyi, työ jatkuu kirjastojen yhteistyönä

Kysymykset

Kiitos!